

Disclosure

De spreker heeft

- geen financiële banden met de IVD industrie
- Geen sponsoring door belanghebbende industrie
- Geen honoraria van belanghebbende industrie
- Geen aandeelhouder van belanghebbende industrie
- Geen andere relaties met belanghebbende industrie die gezien kunnen worden als belangenverstrengeling

Moleculaire diagnostiek naar parasieten; hoe kan EQA dienen als performance check?

Theo Schuurs, MMM

Certe MMB Friesland NOP
lid namens WMDI / NVMM

Rob Koelewijn

Lisette van Lieshout
Jaap van Hellemond

[Organisatie](#) ▾

[Secties](#) ▾

[Rondzendingen](#) ▾

[Bepalingen](#) ▾

[Diensten](#) ▾

[Werken bij](#)

Parasitologie

Sectie parasitologie

- De Sectie Parasitologie houdt zich bezig met de uitvoering van de rondzendingen ten behoeve van de parasitologische diagnostiek.

Rondzendingen

[Acanthamoeba Extern. Mol. Quality Assessment](#)

[Bloedparasieten](#)

[Darm-, weefsel- en ectoparasieten](#)

[Darmprotozoa Moleculaire Diagnostiek](#)

[Helminth External Mol. Quality Assessment](#)

[SOA moleculaire diagnostiek](#)

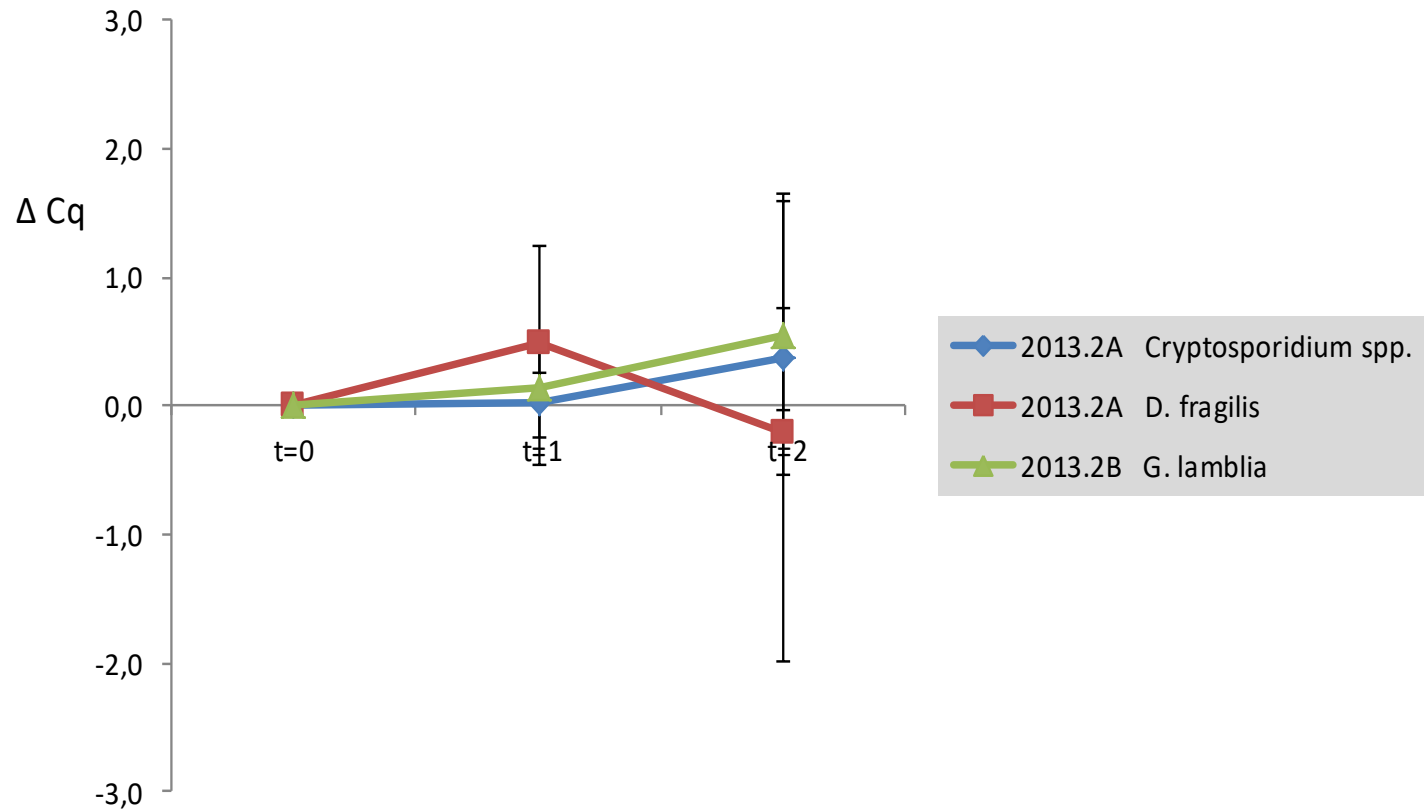
2013: introductie panel darmprotozoa voor Mdx

Karakteristieken rondzending darmprotozoa:

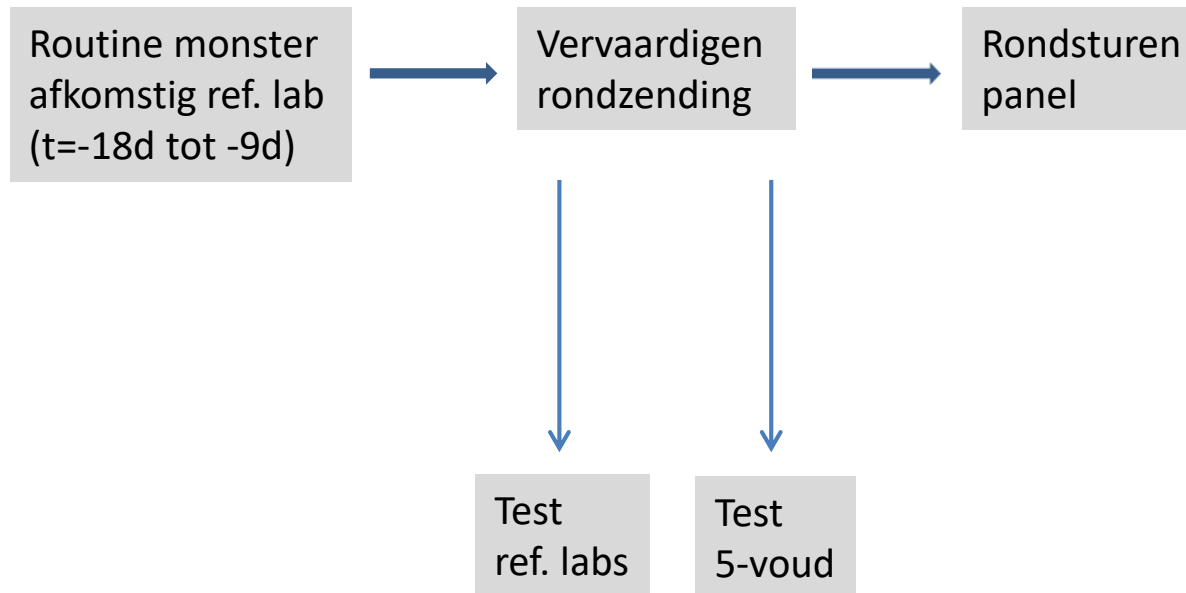
- protozoa in klinisch materiaal (feces) (=uniek!)
- hoge kwaliteit: reproduceerbare en stabiele monsters
- 3x per jaar 3 à 4 monsters

Stabiliteit monsters (na 14 dagen kamertemp.)

Workflow monsters moleculair panel (SKML-parasitologie)

nadere analyse prestaties deelnemende laboratoria

Clin Chem Lab Med 2018; 56(10): 1722–1727

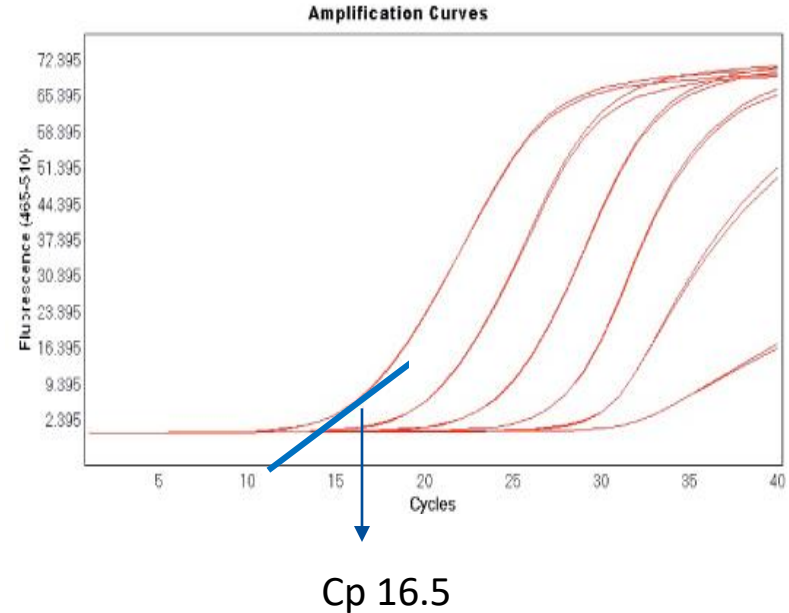
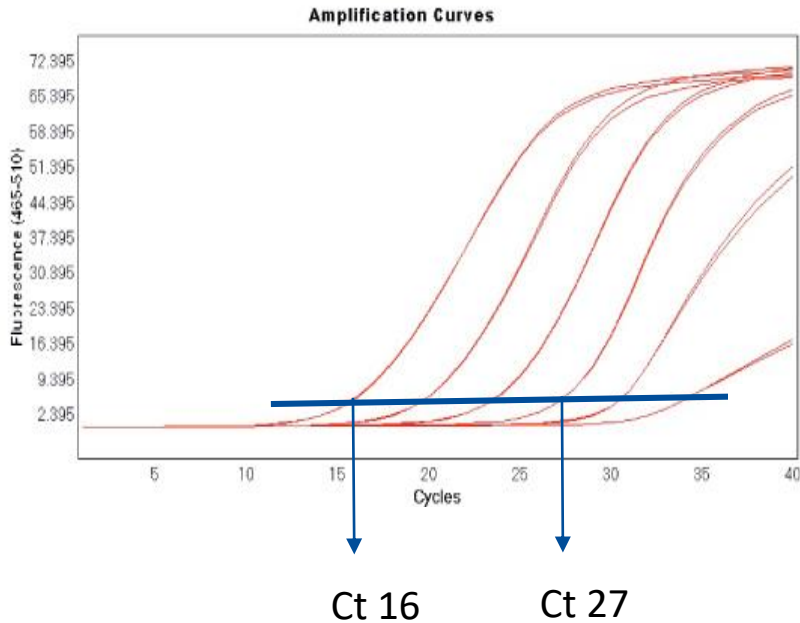
DE GRUYTER

Theo A. Schuurs^a, Rob Koelewijn, Eric A.T. Brienen^a, Titia Kortbeek^a, Theo G. Mank^a, Bert Mulder^a, Foekje F. Stelma^a, Lisette van Lieshout^a and Jaap J. van Hellemond^{a,*}

Harmonization of PCR-based detection of intestinal pathogens: experiences from the Dutch external quality assessment scheme on molecular diagnosis of protozoa in stool samples

Ct, Cp en Cq waarden

Cq waarde = verzamelnaam voor Cp en Ct

Cq > 35 : zeer lage load, spoortjes DNA
30 < Cq < 35 : lage load
20 < Cq < 30 : “gemiddelde load”
Cq < 20 : zeer hoge load

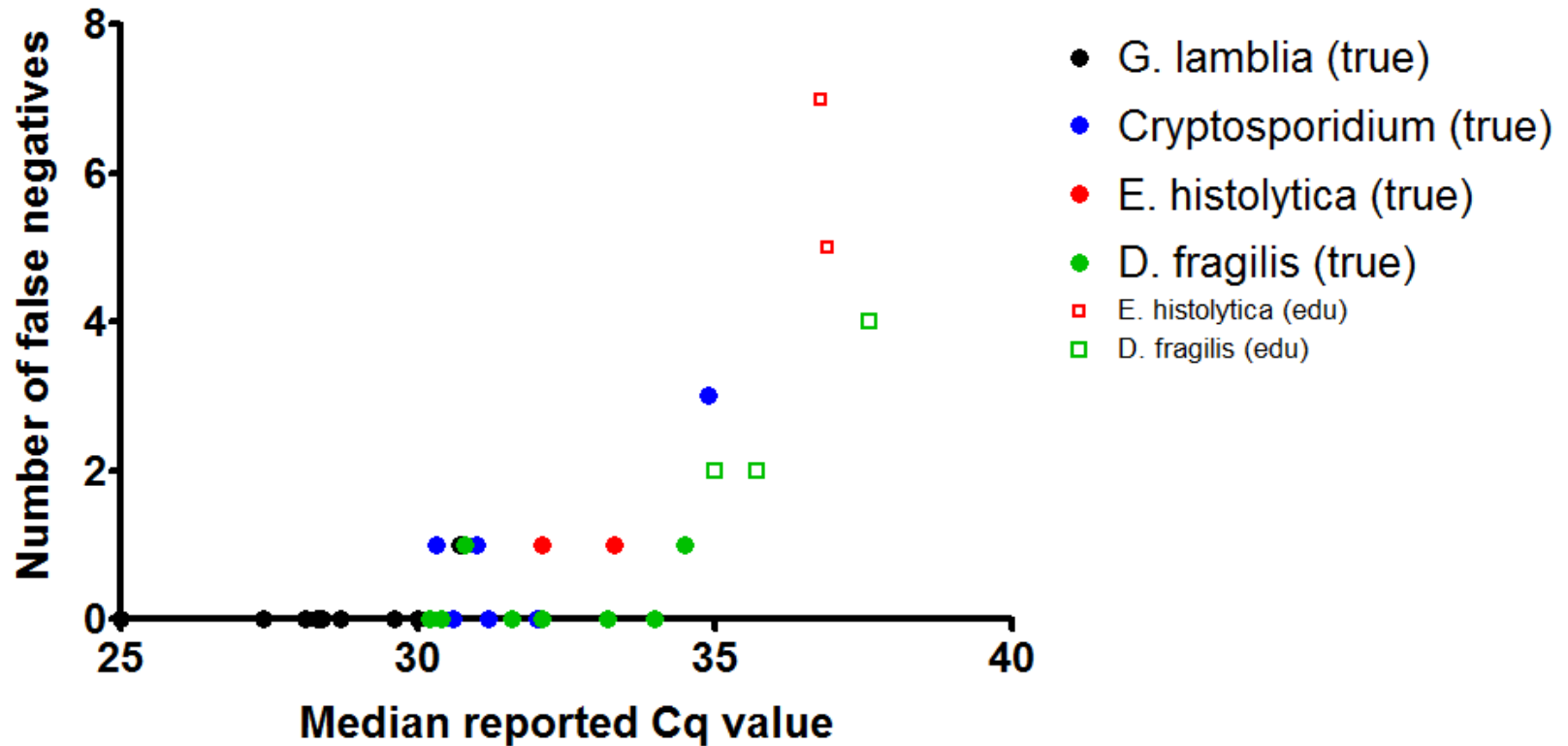
sensitiviteit (%) 2013-2022

	<i>Giardia lamblia</i>		<i>Cryptosporidium spp</i>		<i>Entamoeba histolytica</i>		<i>Dientamoeba fragilis</i>	
		N		N		N		N
2013	99	85	92	38	77	26	n.d.	-
2014	96	84	100	54	83	52	98	48
2015	99	85	96	57	97	29	100	73
2016	97	119	100	30	85	61	99	80
2017	97	216	100	61	100	32	100	121
2018	100	97	92	64	97	100	96	52
2019	96	97	98	63	97	69	93	102
2020	98	85	100	85	100	58	98	66
2021	98	121	100	63	83	65	88	21
2022	100	90	97	92	93	30	95	43

N = number of reported results (participants on samples)

Relatieve load en fout-negatieve resultaten

relatieve load

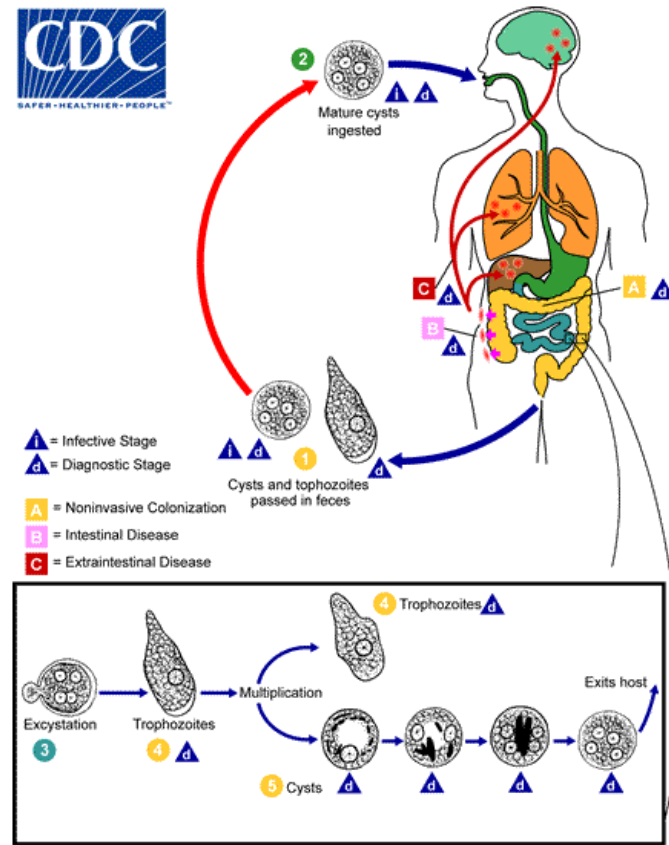
relatieve load diarreeverwekkers Izore (2012- 2016)

	<i>G.lamblia</i>	n	<i>Cryptosp. spp.</i>	n	<i>E.histolytica</i>	n	<i>D.fragilis</i>*	n
gemiddelde Cp waarde	27.8	929	31.5	401	31.0	17	26.7	80

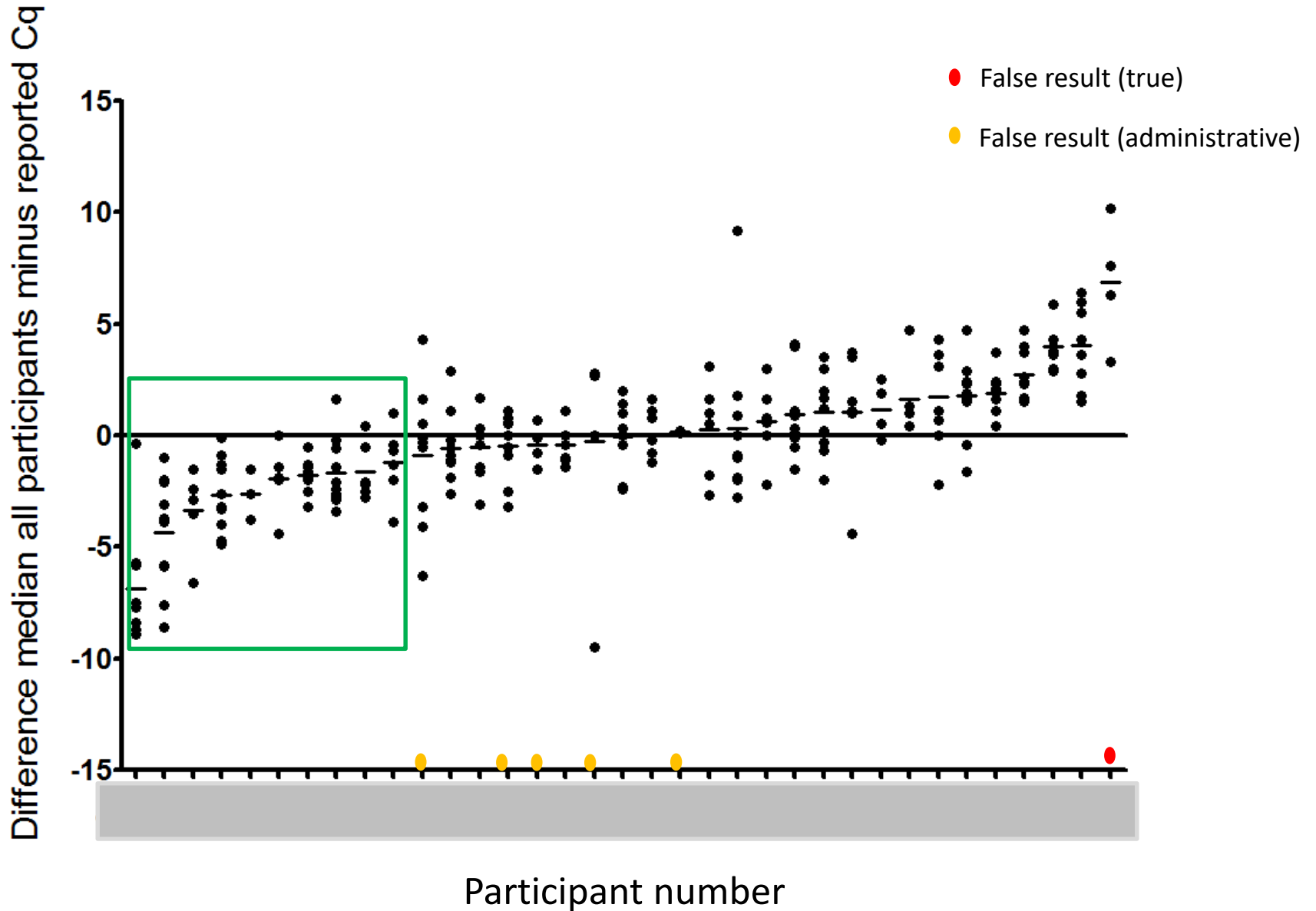
* *D.fragilis*: alleen 2016

E. histolytica levenscyclus

Life Cycle

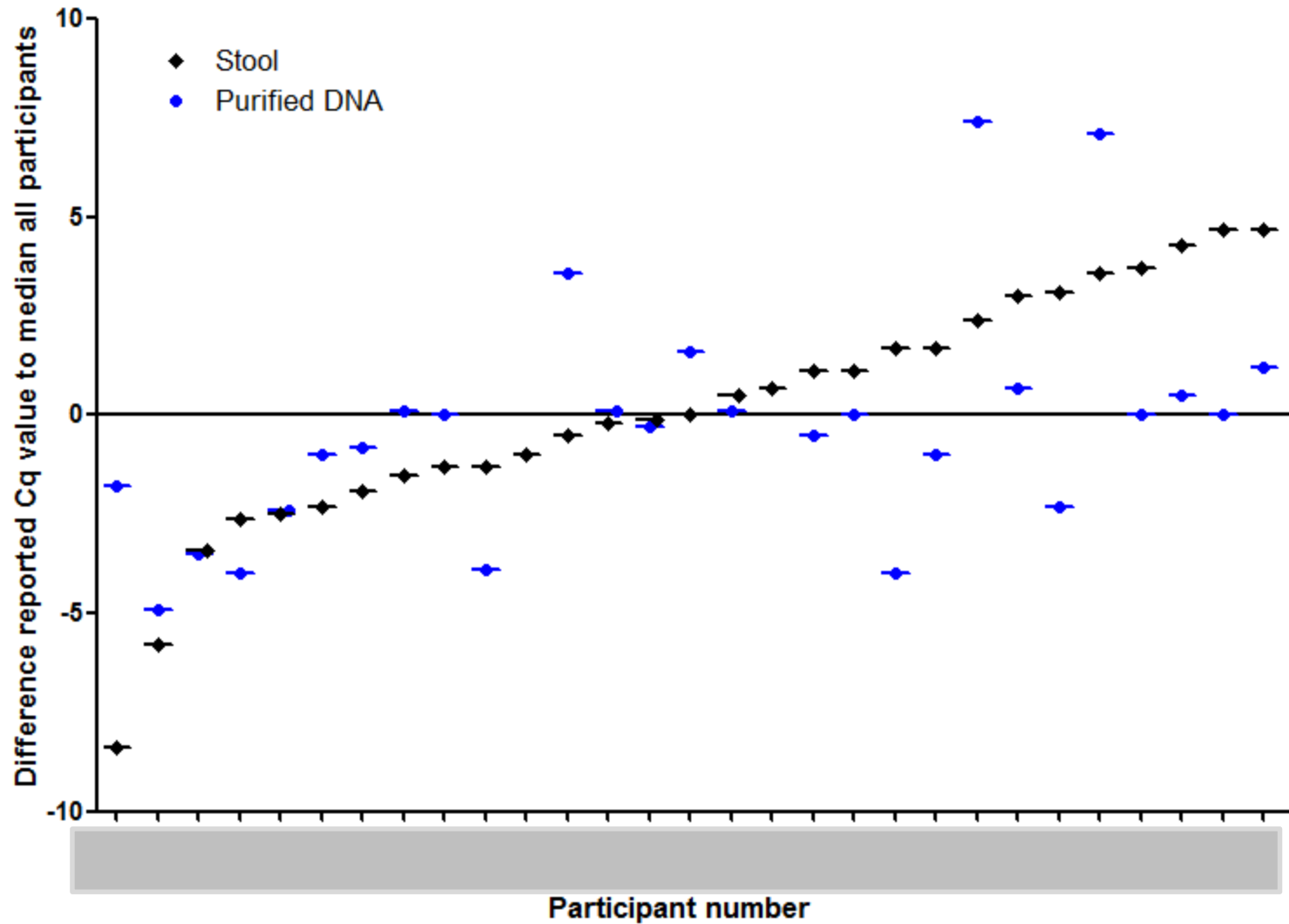
Cq waarden *G.lamblia* per laboratorium, 2013-2015

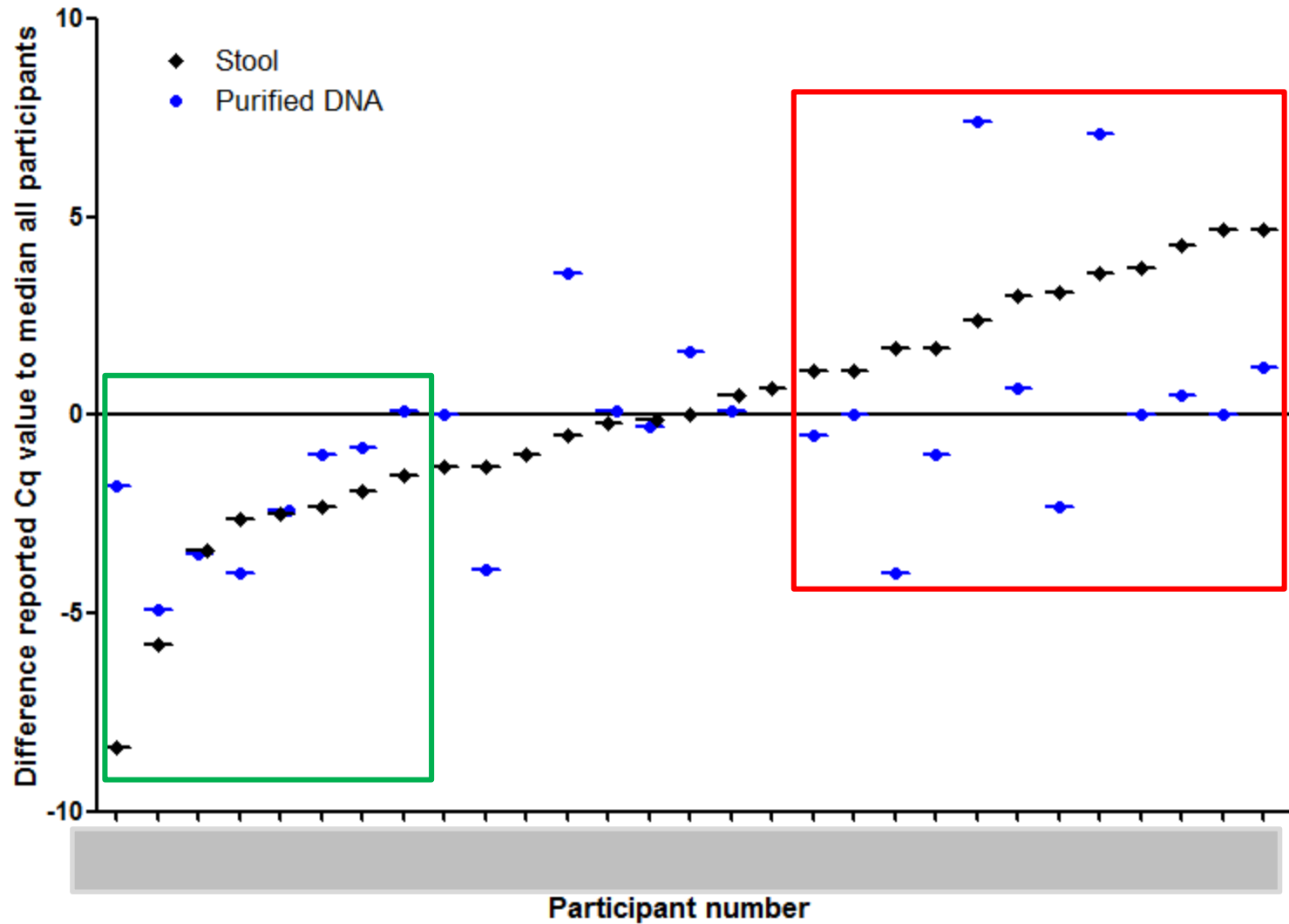
Werkwijze moleculaire diagnostiek intestinale parasieten

G.lamblia uitslagen feces en gezuiverd DNA

G.lamblia uitslagen feces en gezuiverd DNA

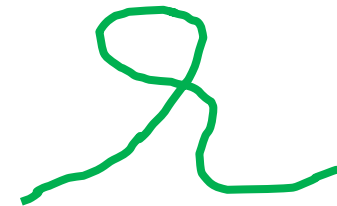

Werkwijze moleculaire diagnostiek intestinale parasieten

G.lamblia :

Werkwijze moleculaire diagnostiek intestinale parasieten

voorbehandeling
feces

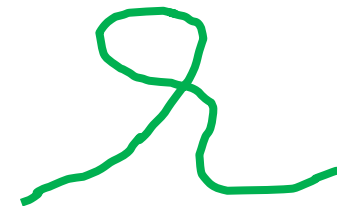
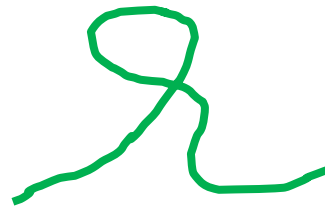

DNA
isolatie

target
amplificatie

G.lamblia :

Verdiepingsvragen voorbehandeling feces

Verdiepingsvragen voorbehandeling feces:

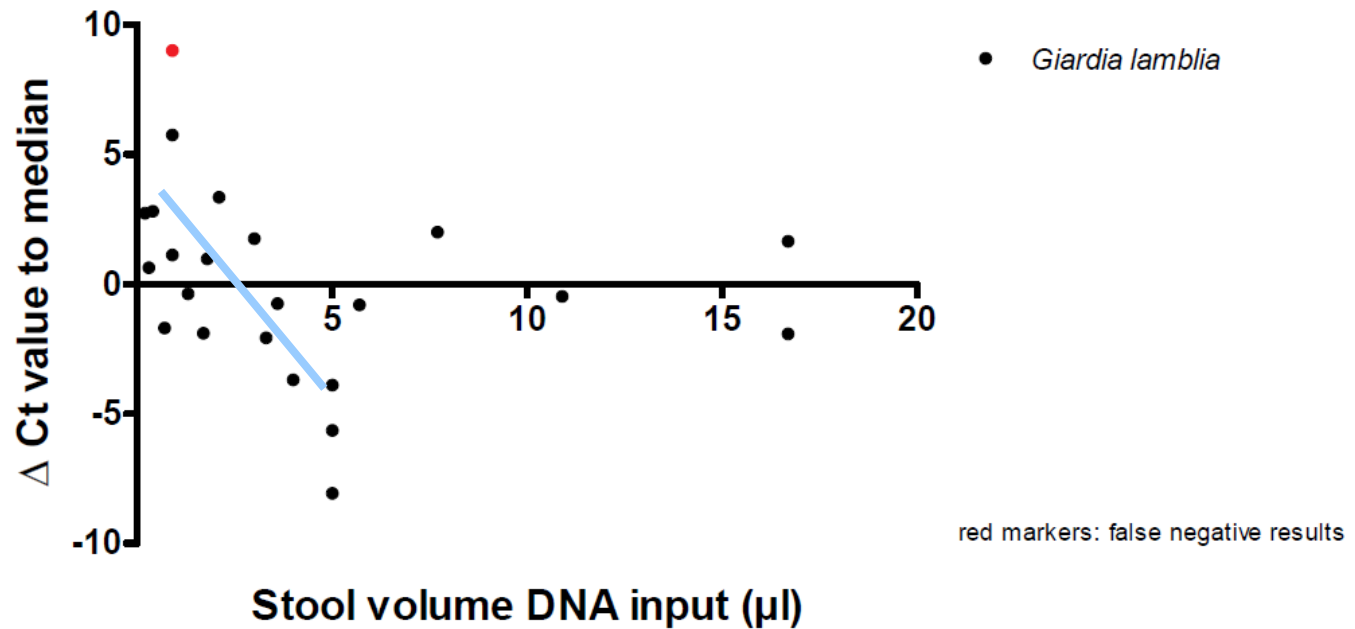
- toevoegen lysisbuffer voor DNA isolatie?
- vries-dooi stap?
- overige voorbehandelingsstappen?
- volume feces in PCR

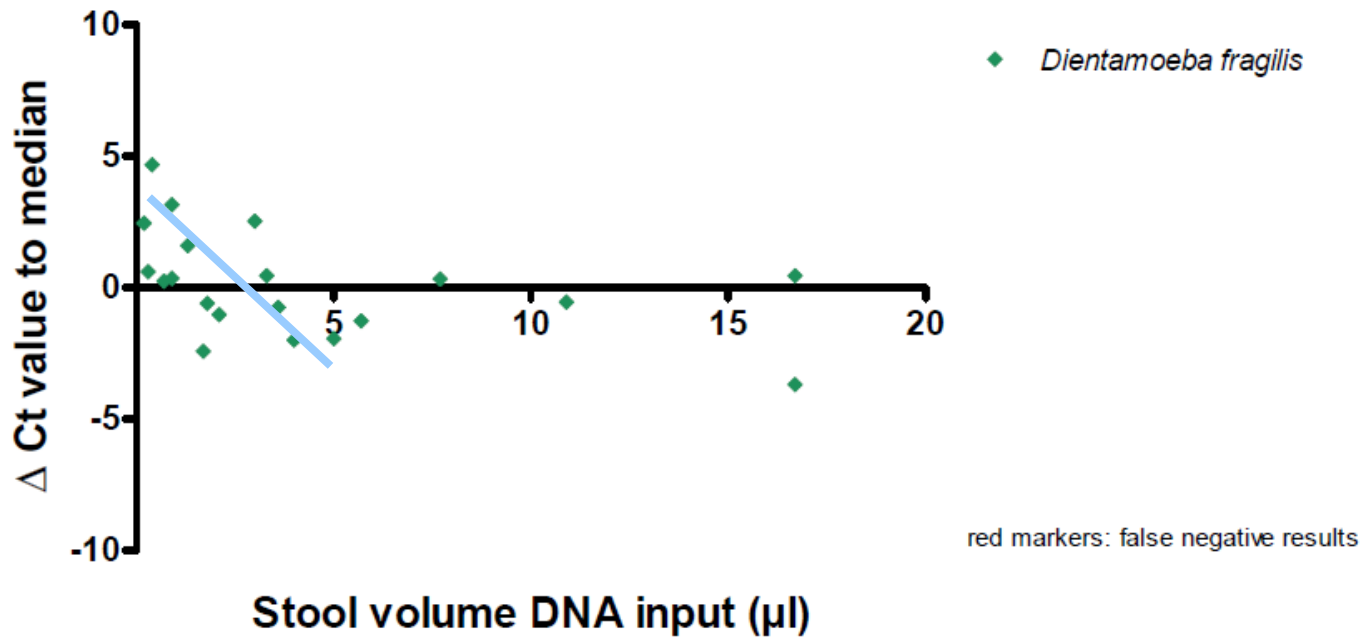
Verdiepingsvragen voorbehandeling feces

Andere manier voor behandeling DNA-extract	extra "of-board" proteolyse behandeling	lysisbuffer toevoegen voorafgaande aan DNA extractie	Vries-dooi cyclus	Volume feces in PCR
ja	nee	ja	ja	0,2
nee	nee	ja	ja	0,3
nee	ja	ja	nee	0,4
nee	nee	ja	ja	0,7
nee	nee	ja	nee	0,9
nee	nee	ja	ja	0,9
nee	nee	ja	ja	1,3
nee	nee	ja	ja	1,7
nee	nee	ja	ja	1,8
ja	nee	ja	nee	2,1
nee	nee	ja	nee	3
nee	nee	ja	ja	3,3
ja	nee	ja	ja	3,6
ja	nee	ja	nee	4
nee	nee	nee	nee	5
nee	nee	ja	ja	5
nee	nee	nee	ja	5
nee	nee	ja	nee	5,7
nee	nee	ja	nee	7,7
nee	nee	ja	ja	10,9
ja	nee	nee	nee	16,7
nee	nee	ja	ja	16,7

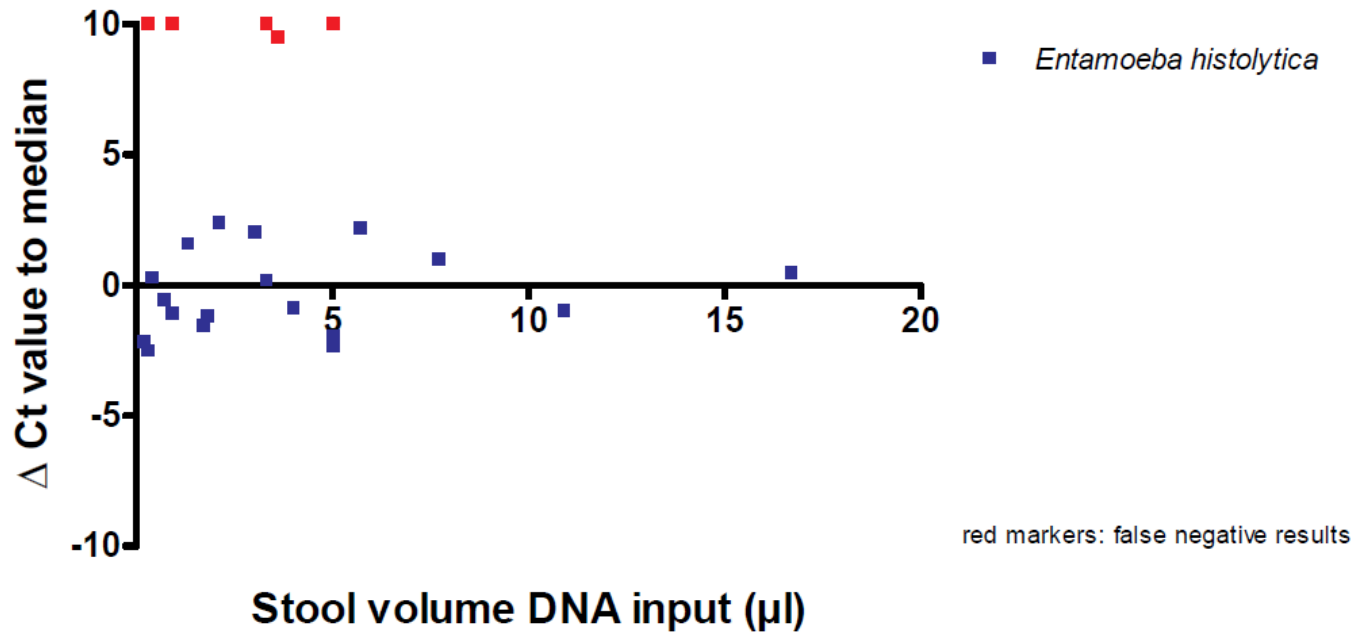
G.lamblia : input PCR

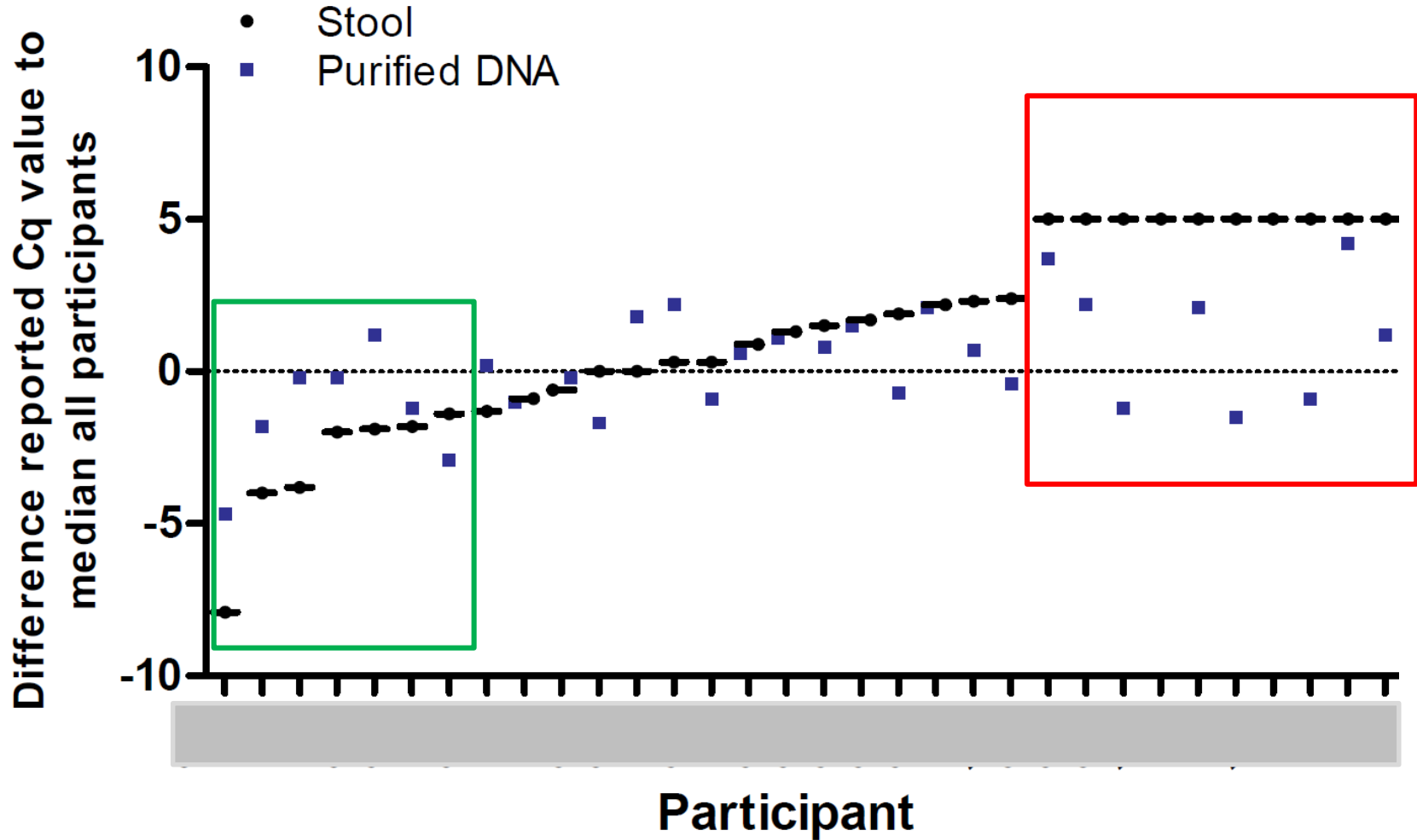
D. fragilis : input PCR

E. histolytica : input PCR

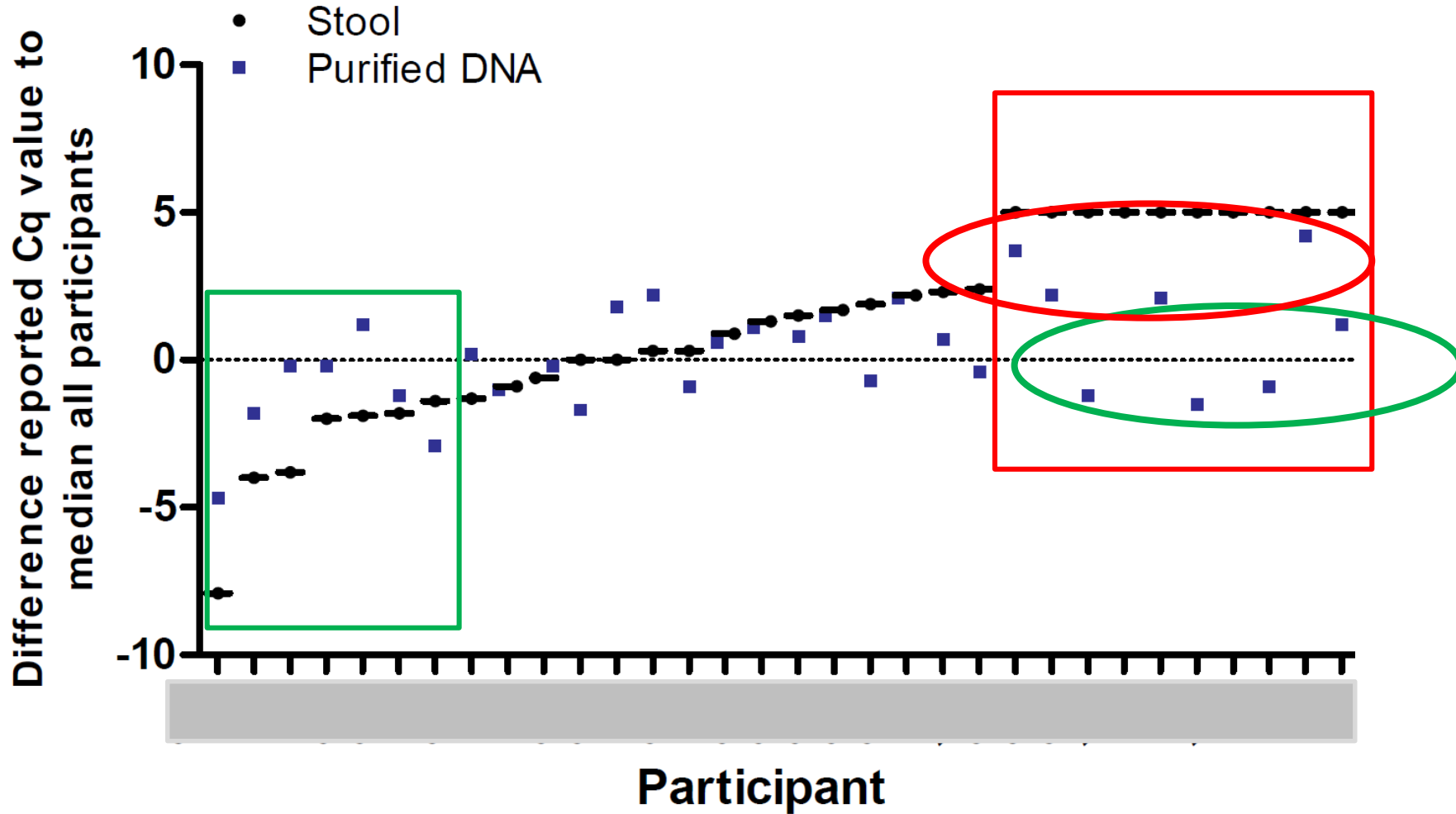

E. histolytica uitslagen feces en gezuiverd DNA

E. histolytica uitslagen feces en gezuiverd DNA

Samenvattend: moleculaire rondzendingen feces protozoa

- enorme variatie in gerapporteerde Cq waarden
- laboratoria met lage Cq waarden rapporteren minder fout-negatieven
- matige labscores zijn individueel terug te voeren op verminderd sensitieve PCR en/of DNA isolatie (incl. voorbehandeling)
- *Giardia*: matige labscores gerelateerd aan verminderde input in PCR
- *E.histolytica*: variabel beeld, individuele oorzaken van matige scores

Samenvattend: moleculaire rondzendingen feces protozoa

- enorme variatie in gerapporteerde Cq waarden
- laboratoria met lage Cq waarden rapporteren minder fout-negatieven
- matige labscores zijn individueel terug te voeren op verminderd sensitieve PCR en/of DNA isolatie (incl. voorbehandeling)
- *Giardia*: matige labscores gerelateerd aan verminderde input in PCR
- *E.histolytica*: variabel beeld, individuele oorzaken van matige scores

Neem contact op voor individuele lab-specifieke resultaten!

EQAS *Schistosoma* and soil-transmitted Helminths

- Helminths: parasitaire wormen
- Infectie vindt plaats via de bodem
- Veel voorkomend in warm, vochtig klimaat en slechte hygiënische omstandigheden
- vooral een groot probleem in laag-inkomen landen/regionen

EQAS *Schistosoma* and soil-transmitted Helminths

- HEMQAS sinds 2018
- *Ascaris lumbricoides*, *Trichuris trichura*, *Necator americanus*, *Ancylostoma duodenale/ceylanicum*, *Strongyloides stercoralis*, *Schistosoma*
- internationaal deelnemersveld
- daarmee uitdagingen (stabiliteit in feces)

EQAS *Schistosoma* and soil-transmitted Helminths

PLOS NEGLECTED TROPICAL DISEASES

RESEARCH ARTICLE

First international external quality assessment scheme of nucleic acid amplification tests for the detection of *Schistosoma* and soil-transmitted helminths, including *Strongyloides*: A pilot study

Piet Cools¹, Lisette van Lieshout^{2,3}, Rob Koelewijn^{3,4}, David Addiss⁵, Sitara S. R. Ajjampur⁶, Mio Ayana⁷, Richard S. Bradbury⁸, Jason L. Cantera⁹, Daniel Dana⁷, Kerstin Fischer¹⁰, Rubina Imtiaz¹¹, Joyce Kabagenyi¹², James Lok¹³, James McCarthy¹⁴, Rojelio Mejia¹⁵, Zeleke Mekonnen⁷, Sammy M. Njenga¹⁶, Nurulhasanah Othman¹⁷, Hongguang Shao¹³, Rebecca Traub¹⁸, Marjan Van Esbroeck¹⁹, Jozef Vercruysse¹, Johnny Vlaminck¹, Steven A. Williams^{20,21}, Jaco J. Verweij²², Jaap J. van Hellemond^{3,4}, Bruno Levecke^{1*}

PLOS Neglected Tropical Diseases | <https://doi.org/10.1371/journal.pntd.0008231> June 16, 2020

1 / 19

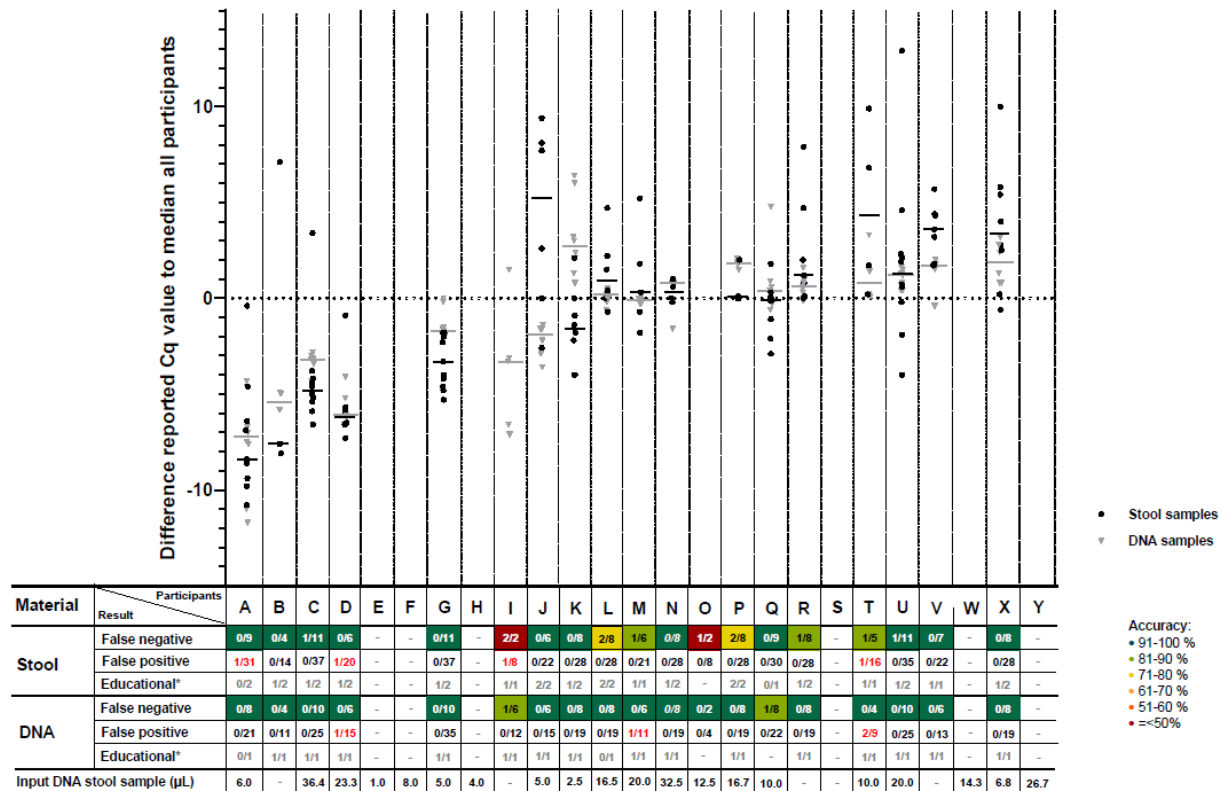

Stichting Kwaliteitsbewaking
Medische Laboratoriumdiagnostiek

Sectie Parasitologie

EQAS *Schistosoma* and soil-transmitted Helminths

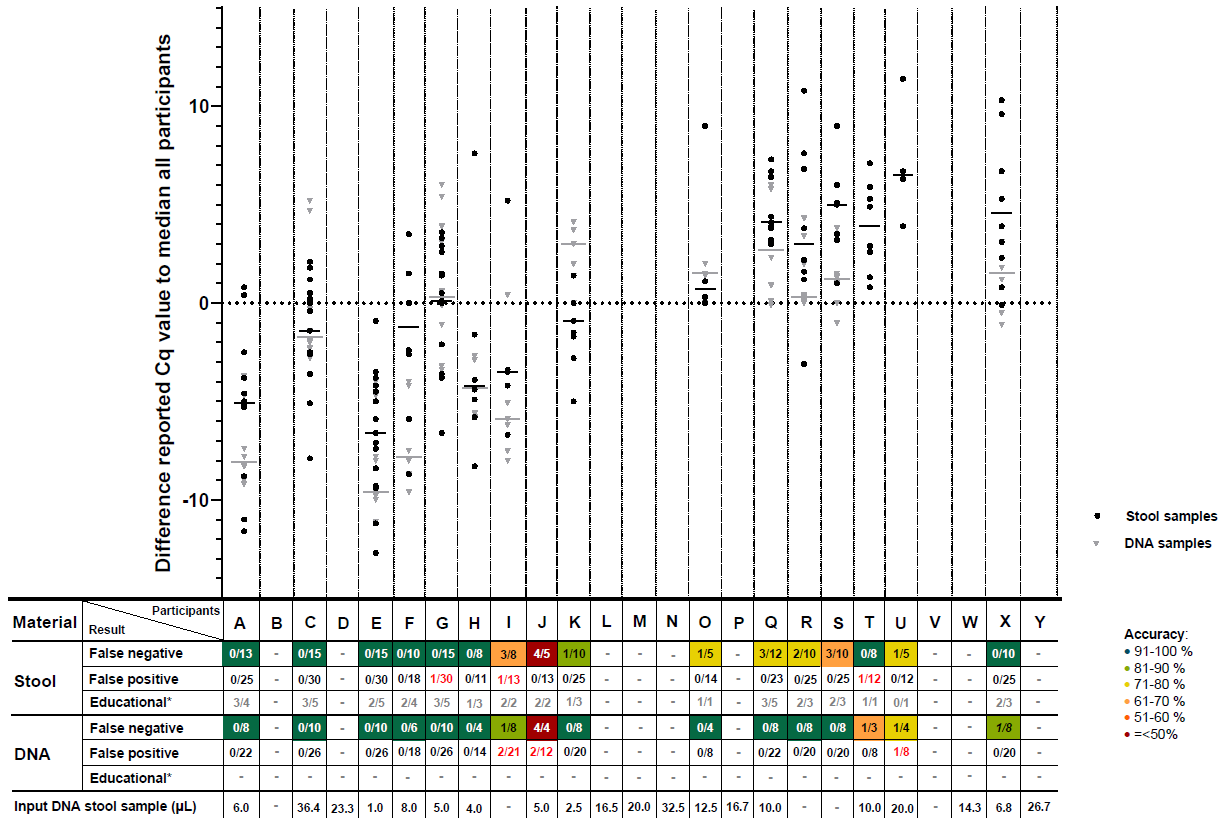
Figure 1a: *Schistosoma*

Accuracy:
 • 91-100 %
 • 81-90 %
 • 71-80 %
 • 61-70 %
 • 51-60 %
 • <=50%

EQAS *Schistosoma* and soil-transmitted Helminths

Figure 1d: *Necator americanus*

Accuracy:
 • 91-100 %
 • 81-90 %
 • 71-80 %
 • 61-70 %
 • 51-60 %
 • <=50%

EQAS *Acanthamoeba* (AEMQAS)

- AEMQAS sinds 2021
- *Acanthamoeba* veroorzaker van keratitis vooral bij lensdragers
- kan leiden tot blindheid
- Diagnostiek middels kweek is lastig
- PCR als alternatief in opkomst
- Voor 2021 geen EQAS beschikbaar

EQAS *Acanthamoeba* (AEMQAS)

BASIC INVESTIGATION

OPEN

An International External Quality Assessment Scheme to Assess the Diagnostic Performance of Polymerase Chain Reaction Detection of *Acanthamoeba* Keratitis

Maarten J. Sarink, MD, Rob Koelewijn, BSc,* Foekje Stelma, MD, PhD,† Titia Kortbeek, MD,‡
Lisette van Lieshout, MD, PhD,§ Pieter W. Smit, PhD,¶ Aloysius G. M. Tielens, PhD,* and
Jaap J. van Hellemond, PhD**

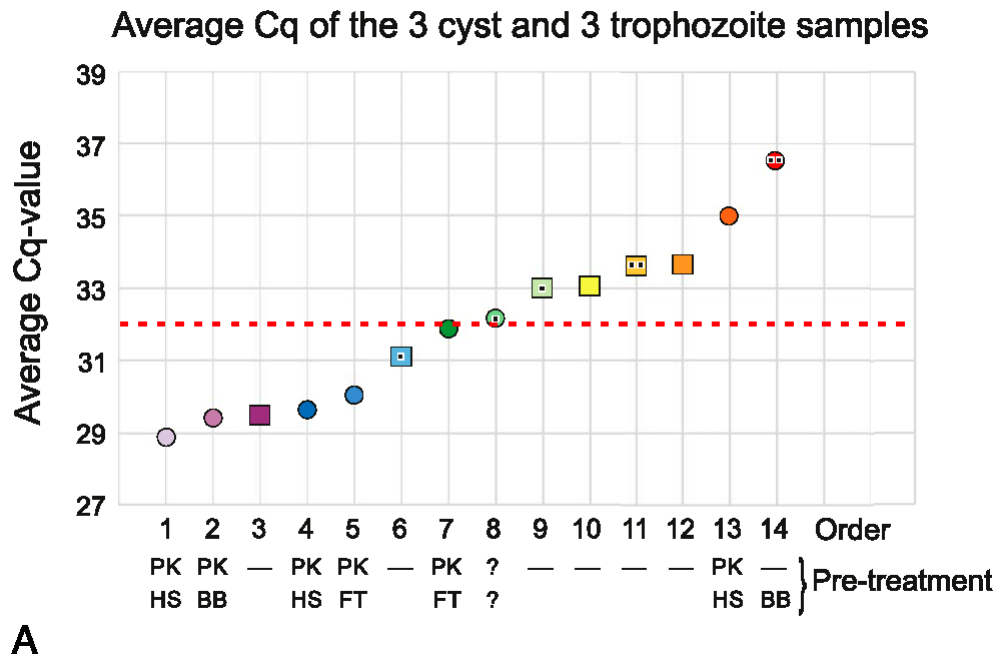
Cornea • Volume 42, Number 8, August 2023

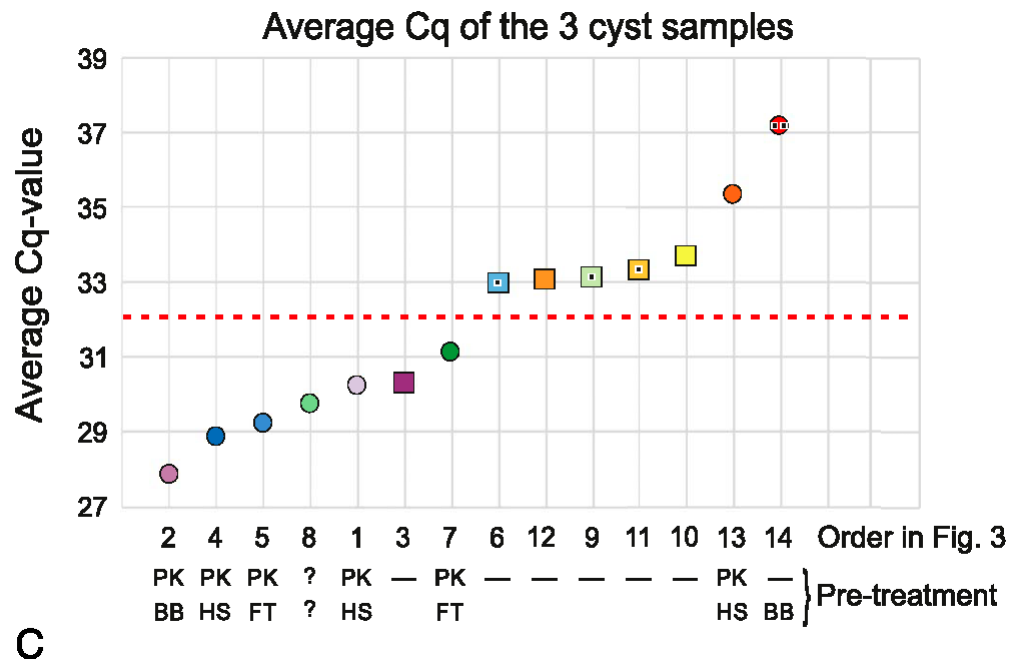
Stichting Kwaliteitsbewaking
Medische Laboratoriumdiagnostiek

Sectie Parasitologie

EQAS *Acanthamoeba* (AEMQAS)

EQAS *Acanthamoeba* (AEMQAS)

Samenvattend: EQAS SKML-parasitologie

Nadere analyse van parasieten EQAS voor moleculaire diagnostiek:

- Stelt deelnemers in staat methodes (veelal LDT's) en resultaten te vergelijken met die van de andere deelnemende klinische laboratoria
- Dit helpt gericht de kwaliteit van diagnostiek te verbeteren

Stichting Kwaliteitsbewaking
Medische Laboratoriumdiagnostiek

Sectie Parasitologie